

**Rozprawy
Naukowe
i Monografie**

**Treatises
and Monographs**

**Elżbieta
Biller**

SGGW w Warszawie
Zakład Techniki w Żywieniu

**Studia
nad brązowaniem
nieenzymatycznym
i kształtowaniem
cech smakowo-
-zapachowych
w warunkach
modelowych
i w mięsie
pieczonym**

Wydawnictwo SGGW
Warszawa 2011

Spis treści

1. Wstęp	7
2. Przegląd piśmiennictwa	9
2.1. Cechy związków Maillarda, uzasadnienie konieczności kontroli ich powstawania	9
2.2. Mechanizmy powstawania związków Maillarda	10
2.3. Tworzenie się związków lotnych i smakowo-zapachowych w reakcjach Maillarda (nieenzymatycznego brązowienia)	13
2.4. Związki smakowo-zapachowe w mięsie i ich prekursory	17
2.5. Rola i przemiany rybozy w reakcjach Maillarda	18
2.6. Właściwości przeciwutleniające związków Maillarda	19
2.7. Przemiany nieenzymatycznego brązowienia, reakcje cukrów i karmelizacja	22
2.8. Czynniki wpływające na kierunki przebiegu reakcji Maillarda	23
3. Cel i zakres pracy	25
4. Materiał i metody badawcze	27
4.1. Przeprowadzenie modelowych reakcji lizyny z rybozą	27
4.2. Badanie mięsa	30
4.3. Metody statystyczne	35
5. Wyniki badań i dyskusja	36
5.1. Badanie procesu nieenzymatycznego brązowienia w warunkach modelowych	36
5.1.1. Opis przebiegu doświadczenia	36
5.1.2. Zawartość pośrednich i końcowych produktów reakcji nieenzymatycznego brązowienia	37
5.1.3. Właściwości przeciwutleniające związków nieenzymatycznego brązowienia	41
5.1.4. Rodzaje związków lotnych powstałych w wyniku reakcji lizyny z rybozą	43
5.1.5. Klasyfikacja cech stopnia zbrązowienia i właściwości przeciwutleniających mieszanin poreakcyjnych	64
5.1.6. Analiza współzależności między wszystkimi zbadanymi zmiennymi	68

5.2. Badanie procesu nieenzymatycznego brązowienia w mięsie pieczonym	78
5.2.1. Charakterystyka prób mięsa	78
5.2.2. Zawartość pośrednich związków nieenzymatycznego brązowienia w warstwach powierzchniowych	78
5.2.3. Zawartość pośrednich związków nieenzymatycznego brązowienia w plastrach	80
5.2.4. Zawartość brązowych barwników w warstwach powierzchniowych	82
5.2.5. Zawartość brązowych barwników w plastrach	84
5.2.6. Właściwości przeciwutleniające związków wyekstrahowanych z warstw powierzchniowych	85
5.2.7. Właściwości przeciwutleniające związków wyekstrahowanych z plastrów	86
5.2.8. Udział i rodzaj związków lotnych powstałych w wyniku pieczenia mięsa/hamburgerów	87
5.2.9. Klasyfikacja cech jakościowych badanych prób mięsa/hamburgerów	103
5.2.10. Wyodrębnienie najważniejszych cech jakościowych nieenzymatycznego brązowienia mięsa/hamburgerów	107
5.3. Cechy sensoryczne badanych próba mięsa/hamburgerów.....	110
6. Podsumowanie	114
7. Wnioski	118
Literatura	119
Aneks	134
Summary	147